

Translatores Bible

Notandum q̄ trāslatores et interpres biblie multi fuerūt sicut dicit mgr̄ in historiis: qz ante incarnationē dñi annis. 34. 1. temporib⁹. Ptolomei philadelphia regis egypti septuaginta interpretes floruerūt: q̄ leges ⁊ pphetas h̄ mō trāstulerūt. Ptolome⁹ studiosus ⁊ librorum cupidus p̄cipiens apud iudeos legem esse ore dei editā: ⁊ digito illius scriptā missis epistol munerib⁹ rogauit Eleazarū p̄tificē iudeorū vt sibi viros sentozes hebraice ⁊ grece lingue peritos q̄ interpretari ⁊ trāsserre valerēt dirigeret. Etenim sua desideria essent eā in greco trāslatā habere ⁊ arcuis regalib⁹ interesse. Eleazarus aut̄ annuēs ei⁹ p̄titioni: de vnaquaqz tribu sex legiseros vel legiserētes destinauit. Vt sūt septuaginta duo interpretes q̄ licet septuaginta duo fuerūt more sacre scripture: tñ cōiter d̄ septuaginta: qz si duo sup̄sūt hoc est modicū respectu septuaginta. Qui veniētes ad regē p̄tateuchū ⁊ pphetas trāsserēt corā rege disputauerūt de vno deo colēdo: ⁊ q̄ nulla creatura eēt de⁹. Inde ē q̄ vbiqz occurrebāt eis in trāsserēdo d̄ trinitate v̄l sub silētio p̄teribāt vel enigmatē trāstulerūt: ne tres deos colēdos tradidisse viderē. Similiter d̄ incarnationē x̄bi faciētes. Vñ trāslatio septuaginta duo q̄nqz ē sup̄flua: q̄nqz diminuta. Post incarnationē aut̄ dñi ⁊ possessionē annis cē

Aquila tñ. 24. Aquila q̄dā iude⁹ ad fidē p̄uersus: s̄ postea in heresim lapsus p̄m⁹ interpretres: fecit aliā trāslationē d̄ hebraico i grecū tpe Adriani ipatoris. Deinde post annos. 53. Theodotiō fecit tertiā trāslationē sub Comodo. Deinde post annos triginta. Symachus interpretres claruit sub Seuero. Deinde post annos octo inuēta ē quedā trāslatio hierosolymis: cui⁹ auroz ignorat: que dicta ē vulgata trāslatio vel q̄nta editio. Deinde post annos. 18. tēpore Alexandri: supuenit origenes vidēs istas trāslationes imperfectas: incepit corrigere trāslationē. 72. interpretū p̄ posteriores iā dictas trāslationes vel fm̄ alijs solū trāslationē. Theodorionis correxit ⁊ miscuit: sc̄z sup̄lēs diminuta ⁊ reserās sup̄flua. Ubicunqz igiē ad trāslationē 72. interpretū aliq̄ addidit ex trāslatio

nib⁹ seq̄ntib⁹ vel vbi addidit q̄ d̄ceret ibi ponebat astericū vel asteriscū. i. stellā v̄l formā astri p̄ q̄d̄ inuit q̄ p̄ additionē illā elucescebāt q̄ pri⁹ d̄cerat. Et d̄ asteric⁹ ab aster ⁊ icon q̄d̄ ē imago vel signū ⁊ p̄ducit p̄: qz apud grecos icon scribit̄ p̄ ei diphongō: ⁊ d̄ astericus fm̄ modernos vel asterisc⁹ fm̄ antiq̄s ⁊ tunc d̄ ab astris. i. stella ⁊ icon. Ubi x̄o erat sup̄flū ponebat obelū. Obelos em̄ grece d̄ sagitta latine vel veru signans p̄ hoc q̄ l̄ra ibi sup̄flua erat. Deinde ipse origenes fecit aliam trāslationē p̄ se plenā sine his signis. Vñ oēs trāstulerūt d̄ hebraico i grecū. Deinde q̄dā volētes h̄re oēs istas trāslatiōes simul scribebāt libros: sic eos ordinātes: q̄ in medio cuiuslibet folij ponebāt sex colūnas a s̄mo deorsū descēdētes: ponētes i p̄ma x̄ba trāslationis p̄me: in sc̄da sc̄de: ⁊ sic de alijs. Et isti libri dicti sūt hexapla ab hexa grece q̄d̄ est sex latine: quasi sexcupla: vel dicit̄ hexapla quasi liber h̄is sex trāslatiōes rectas vel rectificatas. Quidā tñ hexapla exponit simpliciter p̄ exemplaria. Et his t̄pibus multi vtriusqz lingue scioli fecerūt alias trāslationes de p̄dictis grec̄ trāslationib⁹ i latinū. Nouissime supueniēs beat⁹ Hieronymus: peritus in trib⁹ linguis hebraica: greca: ⁊ latina: p̄mo correxit trāslationē. 72. interpretū i latino cū astericis ⁊ obelis: postea vero trāstulit immediate bibliā d̄ hebreo i latinū sine astericis ⁊ obelis. Et hac trāslatione nūc vbiqz vtiē tota romana ecclia: licet nō in omnibus libris. Et ip̄ius trāslatiō merito ceteris anteferē: qz est verborū tenatior et perspicuitate sentētie clarior. Et trāslatio prima sc̄z. 72. interpretū facta est in alexandria ciuitate que metropolis est egypti. Alie aut̄ trāslationes in diuersis partibus mūdi vbi tunc magistri polluerunt. Nota q̄ vbi cunqz in libris veteris testamēti mendositas reperit̄: currendū est ad volumina hebreorū: qz vetus testamētū pri⁹ mo in lingua hebraica scriptum ē. Si vero in libris noui testamēti recurrendū ē ad volumina grecorū: qz nouū testamētū pri⁹ mo in lingua greca scriptū est preter euāgeliū Matthei ⁊ epistolā pauli ad hebreos.

Origenes

Hieronymus

Aquila

Theodotiō

Symachus

Trāslatio

vulgata

Origenes

